

Název: SBOROVÁ TVORBA PETRA EBENA
SE ZAMĚŘENÍM NA ANTICKÉ NÁMĚTY

Autor: Mgr. Solon Kladas

Katedra: Katedra hudební výchovy

Školitel: Prof. PhDr. Stanislav Pecháček, Ph.D.

Abstrakt:

Ve své práci se autor zabývá životem a dílem jednoho z nejvýznamnějších soudobých českých skladatelů Petra Ebena. Sleduje celou sborovou a vokálně-instrumentální tvorbu od počátku do posledního období jeho kompoziční tvorby, uvádí nejaktuálnější informace o poslední době skladatelského života a zaměřuje se na sborová díla se starořeckým textem.

První kapitola přináší stručný životopis autora, základní rodovou genealogii, seznamuje čtenáře s jeho učiteli a prvními kroky v hudbě. Dále se zmiňuje o hudebním vzdělání a rodině autora a také o jeho pobytech v cizích zemích. Další část práce je věnována inspiračním zdrojům Ebenovy tvorby, které skladatel sám spatřoval v křesťanství, gregoriánském chorálu, lidové písni, klasických i živých jazycích, básnickém slově, varhanách jako královském hudebním nástroji, ve vztahu k dětem či v antice. Následující kapitoly obsahují na jedné straně chronologický přehled veškeré Ebenovy sborové tvorby pro všechny typy sborů (sbory mužské, ženské, smíšené a dětské) a na straně druhé celé Ebenovo vokálně-instrumentální dílo (kantáty, oratoria a duchovní sborové skladby) se stručnou charakteristikou každého cyklu. Analytická část práce se zaměřuje na dvě jediná díla z rozsáhlé Ebenovy sborové tvorby, která byla napsána na text staré řečtiny. Jedná se o oratorium *Apologia Sokratus* a cyklus devíti ženských sborů s doprovodem harfy nebo klavíru *Řecký slovník*. Rozbory těchto dvou děl předkládají řadu příkladů, na nichž je poukázáno na Ebenův originální způsob tvůrčí práce se starořeckým textem, zvláště na využívání výrazových prostředků a vztah hudby a slova. V analýzách je ukázán zvláštní způsob Ebenova zhudebňování řeckého textu, v němž využívá tzv. melismat, které navazují na vyslovnost a pravidla akcentu staré řečtiny a isonu, který jedním drženým tónem přináší základní tonální centrum. Konečně do šesté, závěrečné kapitoly je zařazen soupis celé Ebenovy sborové a vokálně-instrumentální tvorby v abecedním řazení. K disertační práci jsou přiloženy fotografie ze života skladatele a partitury dvou rozebraných děl v celku.

Cílem práce je přispět k zviditelnění života a díla jednoho z největších českých skladatelů druhé poloviny 20. stol. mimo jeho rodnou zemi, tedy v celoevropském kontextu. Základním předpokladem k tomu je volba anglické jazykové verze. Vzhledem k osobním interpretačním, pedagogickým a muzikologickým aktivitám autor počítá do budoucna s vytvořením řecké verze textu.

Klíčová slova: Hudba 20. století, stará řečtina, Petr Eben, antický námět, sborová a vokálně-instrumentální tvorba.